

El nostre objectiu és millorar les competències bàsiques dels alumnes

per Anna Plaza

El CEIP Torroja i Miret és l'escola degana de Vila-seca, la llavor de la qual van anar sortint la resta de centres educatius. Amb prop de quaranta anys dedicats a l'ensenyament, el Torroja segueix sent un centre viu, amb molts projectes de futur. Entre ells l'aplicació del seu pla estratègic: una eina que té per objectiu millorar l'aprenentatge de la llengua i altres competències bàsiques dels seus alumnes. El Pont de Fusta en parla amb Albert Vendrell, el seu director.

Pont de Fusta: El Torroja és l'escola degana de Vila-seca.

Albert Vendrell: Sí, és la primera escola que es va crear al municipi. Es va fundar a mitjans dels anys 60. Porta el nom de Torroja i Miret en memòria de l'arquitecte vila-secà, fill predilecte del poble. Antoni Torroja va arribar a ser rector de la Universitat de Barcelona. Ell va fer el disseny de l'escola en tres pavellons on es van arribar a encabir mil alumnes. Ara fa 25 anys, quan la situació era insostenible, es va dividir l'escola i es va crear el Sant Bernat separant els alumnes per ordre alfabètic.

PdF: Amb el Sant Bernat sou veïns. Com és la relació entre els dos centres?
AV: Fins fa no massa, potser uns 5 o 6 anys, no hi havia ni separació al pati. No existia la tanca que hi ha ara. Els nens anaven lliurement d'una escola a l'altra. Després es va fer la tanca, que ja està bé perquè sinó hi havia una mica de barreja. Ara bé, sempre hem intentat fomentar la relació amb l'escola del costat, entre els equips directius, amb els mestres. Fins i tot hi ha alguns professors i professores que han estat aquí i ara estan al Sant Bernat o al revés. Hem fet moltes activitats conjuntes, durant alguns anys hem sortit junts de colònies. El cicle de teatre escolar l'organitzem de forma conjunta totes les escoles del municipi. Fins i tot hi ha contactes entre les AMPAS. Alumnes del Sant Bernat vénen a fer activitats aquí i viceversa. Estem fent coses conjuntes i se'n podrien fer encara moltes més.

PdF: Al principi el Torroja era com l'escolamare on anava a parar tothom.

AV: Encara em trobo gent que em comenta: "nosaltres veníem aquí al saló d'actes a assajar amb la coral, a ballar sardanes..." En aquells temps, mitjans dels 70, el Torroja era el centre social que per diverses raons no existia al poble.

PdF: Era també una forma d'involucrar l'escola amb el poble.

AV: Sempre hem participat en totes les

Imatge del CEIP Torroja i Miret

coses que podem: el que ens proposem des de l'ajuntament, incloïtives que surten del casal d'avis... I crec que ha de ser així. L'escola no només és un centre educatiu de 9 a 12 i de 3 a 5, sinó que és un espai que es pot utilitzar a qualsevol hora i a qualsevol moment. Ara, per sort, el poble té moltes instal·lacions millors que les de l'escola, però en moments en què no n'hi havia, estava bé que s'aprofitessin per fer-hi altres activitats.

PdF: Aquest any heu començat a aplicar un pla estratègic de centre. En què consisteix?

AV: És una mena de contracte entre l'escola i el departament d'ensenyament. Ells et proporcionen determinats mitjans, material, etc. i nosaltres ens comprometem a un treball concret, a millorar la qualitat global de l'escola. Això es concreta en un seguit d'actuacions com intentar millorar les competències bàsiques dels nostres alumnes. La majoria de plans estratègics són sobre tecnologies de la comunicació i la informació per poder tenir més ordinadors. Nosaltres l'hem centrat en la lectura i en l'aprenentatge de la llengua, del català. En cada classe volem que almenys hi hagi uns 80 volums, biblioteques de classe i a partir d'aquí organitzar un treball per millorar les habilitats dels nostres alumnes. Aquest any també hem començat a formar-nos com a mestres. Hem fet un curs sobre llengua oral i un altre sobre biblioteques i ha anat perfecte.

PdF: I a través del pla estratègic heu conseguit que el filòleg Tà Stegman vingui a fer una conferència a Vila-seca

AV: El dia 24 el Tilbert Stegman va venir a fer una conferència en col·laboració amb l'Institut de Ciències de l'Educació, que organitza activitats formatives per professors, i l'ajuntament, que ens ha cedit l'Auditori. Stegman és un famós filòleg germano-català que, entre d'altres coses, ha fet el decàleg del català i ara està treballant en un mètode per aprendre llengües romàniques. Va viure molts anys a Barcelona, va començar fent estudis sobre el castellà, sobre Cervantes, fins que va arribar a prendre consciència del que era Catalunya, el català i des de llavors és un defensor i propagador de la cultura catalana arreu del món.

PdF: Quins temes va abordar Stegman en la conferència?

AV: Tà Stegman ens ha parlat del seu darrer llibre sobre aprenentatge de llengües romàniques i també de l'ús social del català, un problema que ens afecta a tots. Tothom està d'acord en què ha augmentat el nivell d'aprenentatge de català. En canvi aquest increment no s'ha vist reflexat en el seu ús social i parlem a tots els nivells: el comerç, la justícia... És vox populi que tothom entén el català, hi ha un percentatge molt baix de la població que no l'entén, però molts no el parlen. I això per un catalano-parlant conscient és un problema. Fins i tot es parla de la possible desaparició del català. Ves-te'n a qualsevol gran superfície demana alguna cosa en català, quanta gent et respon en la mateixa llengua? És una qüestió fàcil de comprovar.

PdF: I ha de venir un alemany a explicar-nos-ho!

Entrevista a Albert Vendrell, director del CEIP Torroja i Miret

AV: Potsier gràcies a això també se li fa més cas.

PdF: Com veieu el decret del govern central que planteja ampliar les hores de docència de castellà a 4 hores lectives a la setmana?

AV: No ho veiem bé perquè ampliant això les hores de classe de castellà es pot donar la paradoxa d'acabar fent més hores de qualsevol assignatura que de català. De moment la Generalitat ja s'hi ha posicionat en contra i joestic segur que aquest decret no tirarà endavant. Jo m'imagino que és una mena de globus sonda.

PdF: Com us pot afectar la llei de qualitat?

AV: És a secundària on afectarà més, però a primària també. Ara bé, fins que no acabi de passar tots els seus tràmits legals no sabem massa bé com acabarà i més tenint en compte les perspectives electorals que hi ha entremig. Hem d'esperar una mica per veure com evoluciona, perquè hi ha un munt d'artícies que s'han recorregut.

PdF: Quins són els punts més delicats d'aquesta llei?

AV: El referent a les hores que s'han de dedicar a diferents matèries. També canvia el sistema d'elecció dels equips directius. Fins ara eren escollits pels consells escolars, on estaven representats tots els estaments: pares, professors, ajuntaments. Amb la nova llei els directors passarien a ser escollits per un grup de delegats d'ensenyament. Això entroncaria amb el cos de directors que existia abans, un grup de persones que només eren directors.

PdF: Quants alumnes teniu al centre?

AV: Uns 320. Abans, quan parlàvem d'una escola amb 1000 alumnes parlàvem de 35 alumnes per classe. Ara la ratio està fixada en un màxim de 25 alumnes per aula. Aquesta xifra està bastant bé en primària. Però a infantil... Imagina't 25 nens de 3 a 5 anys i un sol professor o professora!

PdF: Fa uns anys es parlava de davallada d'alumnat per la baixa natalitat.

AV: Només cal mirar les estadístiques. Espanya és un dels països a la cua del creixement de població. Les xifres es van mantenint una mica per l'arribada d'estrangers.

PdF: Això també porta canvis.

AV: La consellera d'ensenyament va dir en una visita, no fa massa aquí a Vila-seca, que ens hem d'oblidar del model d'alumnes d'abans, que n'hi havia molts i que tots eren d'aquí. Ara no tenim tants alumnes, però en tenim més d'immigrants.

PdF: Teniu molts alumnes immigrants?

AV: Uns quants i una mica diversos: magribins, algun xinès, dominicans...

PdF: Com és la seva integració?

AV: No hi ha hagut mai cap problema. Tot i que no és el mateix que vingui un dominicà, que almenys parla el castellà, que vingui un xinès, que d'entrada té una barrera comunicativa. Nosaltres tenim un pla d'acollida en què contemplem un seguit d'actuacions de cara als alumnes nous i nous. Des d'una entrevista inicial, la integració en el grup, la relació amb els tutors...

PdF: A vosaltres us afecta la nova normativa de la Generalitat d'ajuts a escoles amb més d'un 25 per cent d'estudiants immigrants?

AV: No, perquè no arribem ni molt menys al 25% d'alumnes estrangers! Això afecta a llocs com Calafell on hi ha molts més immigrants. Però el que realment cal és un repartiment més equitatiu dels alumnes amb necessitats educatives especials entre els diferents centres públics i concertats.

PdF: Quants professors sou ara?

AV: Comptant els titulars, els que fan mitja jornada, la professora de religió i un auxiliar de conversa en som 26.

PdF: Auxiliars de conversa?

AV: Els tenim gràcies al pla estratègic. La seva tasca és treballar amb els alumnes nous i nous en petits grups d'expressió oral. Havíem demanat que vinguessin 25 hores, al final en ve 15. És el primer any que tenim un auxiliar de conversa perquè també és el primer any de vigència del pla estratègic.

PdF: Ha canviat molt la docència en els darrers anys?

AV: Ha canviat bastant, per no dir-te molt. Per exemple han canviat tots els objectius curriculars, tot el que s'ensenyava fa 10 o 15 anys i el que s'ensenyava ara és bastant diferent. En aquest sentit també ha canviat bastant el panorama de les escoles. Ja no tenim nens tan grans i els problemes que hi podia haver de disciplina s'han traslladat a secundària. Tenim més espai, hem pogut muntar ludoteques, aules de psicomotricitat... Els canvis que hem notat són també un reflex de la societat. Els interessos dels nens també són molt diferents. Fa 15 anys no existien els ordinadors, ni les videoconsolles, ni tants canals de televisió.

PdF: Quins són els seus interessos?

AV: És difícil saber-ho. Si ho sabéssim seria molt més fàcil motivar-los. El que sí és cert i del que sempre ens queixem els mestres és que cada cop es llegeix menys. No fa

massa van sortir unes estadístiques d'analfabetisme funcional: gent que ha après a llegir i escriure, però que pel seu poc ús, són pràcticament analfabets.

PdF: Organitzeu moltes activitats extraescolars?

AV: Tenim la coral de l'escola i també hi ha les activitats extraescolars organitzades per l'AMPA. Fem teatre, patinatge, anglès, informàtica. També participem en els jocs escolars, en futbol.

PdF: Abans comentaves que també organitzeu un cicle de teatre junt amb les altres escoles...

AV: És el que en diem teatre interescolar. Al final de curs ens posem d'acord totes les escoles i decidim quines obres volem per a l'any següent i fem un calendari. Cada any se n'encarrega una escola diferent i aquest curs ens ha tocat a nosaltres. Enguany ho hem fet al Fènix. Thas de posar en contacte amb la sala, amb els diferents grups per quedar en els dies, les hores. La veritat és que està molt bé, perquè abans ho organitzava cada col·legi pel seu compte. Moltes vegades s'anava al teatre a Tarragona, però llavors l'activitat s'encarria perquè havies de llogar un autobús. En ajuntar les escoles, com que som més gent, vénem aquí a fer l'obra i almenys ens estalviem tota la qüestió del transport. És una experiència que fa tres anys que la fem i suposo que la continuarem.

PdF: Teniu algun pedagog al centre?

AV: Totes les escoles tenim l'atenció de l'equip d'assessorament pedagògic, integrat per psicòlegs i pedagogs. Vénem una vegada a la setmana i atenen aquells casos que ho puguin necessitar. També tenim un parell de mestres d'educació especial. I des de principi de curs ve una treballadora social. També estem molt en contacte amb els serveis socials de l'ajuntament. Hi mantenim reunions periòdiques per tractar els possibles casos de risc social i coordinar-nos. Molts d'aquests nens també van al Centre Obert que depèn dels serveis socials de l'ajuntament.

PdF: Quins són els vostres reptes de futur?

AV: De moment incrementar la qualitat global del centre. Un dels objectius que també tenim és la millora de les instal·lacions. Has de pensar que els edificis són de mitjans dels 60! Aquest curs hem canviat part de les finestres. I per aquest estiu preveiem canviar la resta de finestres, construir noves dutxes i vestidors i remodelar l'àrea de secretaria i direcció per aprofitar millor l'espai.